

คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบล
พุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

Quality of life of people holding state welfare cards in Phuka
Subdistrict, Ban Mi District,
Lop Buri Province

ชนะชัย สายตา¹

Chanachai Saita¹

chnachaysayta@gmail.com

Received: 12/01/68 Revised: 04/02/68 Accepted: 04/02/68

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 2) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 233 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

¹ Student, Master of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

(standard deviation) ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (t-test) ทดสอบเอฟ (F-tests) เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยการทดสอบของฟิชเชอร์ (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพูกา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมล้วนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพูกาอำเภอ บ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และ รายได้ต่อเดือน ในภาพรวมพบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น อายุ สถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตของประชาชน; บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ; ตำบลพูกา

Abstract

This research aims to 1) study the quality of life of the people holding state welfare cards in Phuka subdistrict, Ban Mi district, Lopburi province, and 2) compare the quality of life of the people holding state welfare cards in Phuka subdistrict, Ban Mi district, Lopburi province, based on personal factors. The sample consists of 233 people holding state welfare cards in Phuka subdistrict, Ban Mi district, Lopburi province. A questionnaire was used as a data collection tool, and the statistical methods for data

analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. Significant differences were further analyzed using Fisher(LSD)

The study found that overall quality of life of the people holding state welfare cards in Phuka subdistrict, Ban Mi district, Lopburi province was rated as moderate. When considering each dimension, the physical, mental, social, and environmental aspects were also rated as moderate.

The comparison of the quality of life based on personal factors such as gender, age, education level, occupation, marital status, and monthly income revealed that gender, education level, occupation, and income did not show significant differences. However, age and marital status showed significant differences at the 0.05 level.

Keywords: Quality of life of people; State Welfare Cards; Phuka Subdistrict

บทนำ

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงต้องเร่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในทุกๆด้าน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ เห็นได้จากการทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เร่งแก้ไขปัญหาคความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพื่อให้เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่เป็นอีกหนึ่งในสิ่งที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญอย่างมาก

ปัจจุบันปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในกลุ่มเปราะบาง โดยคนกลุ่มนี้มีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นคนจนได้ง่าย เมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น การว่างงาน การประสบอุบัติเหตุ คนกลุ่มนี้จะกลายเป็นครัวเรือนที่มีรายได้น้อยลงจากการทำงาน ปัญหาครัวเรือนที่ทำงานในสาขาที่เสี่ยงต่อการตกงาน เช่น ทำงานอิสระและครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีที่ดินทำกินน้อย รัฐบาลจึงมีการดำเนินมาตรการโครงการการสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยเป็นโครงการเพื่อรองรับมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่เป็นการบูรณาการโครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีความครบถ้วนสมบูรณ์โดยเป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อรองรับจำแนกตามมิติต่าง ๆ ดังนี้ มิติที่ 1 การมีงานทำ มิติที่ 2 การฝึกอบรมอาชีพและการศึกษา มิติที่ 3 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ มิติที่ 4 การเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐานเพื่อเป็นมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รัฐบาลจึงมีการมอบบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย ได้มีการขึ้นทะเบียนกับกระทรวงการคลัง เพื่อกำหนดการพัฒนาให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประโยชน์ของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ คือ เอาไว้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยวงเงินในบัตรนั้นให้นำไปใช้จ่ายในครัวเรือน ซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพ ทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางค่าน้ำค่าไฟเพื่อ

ช่วยเหลือพัฒนาให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการสภาการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) คุณสมบัติของผู้มีรายได้น้อยที่มาลงทะเบียน จะต้องเป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทลงมา ซึ่งมีฐานการคำนวณมาจากค่าแรงขั้นต่ำวันละ 300 บาท เดือนหนึ่งทำงานประมาณ 20-22 วันกับมีรายได้เดือนละประมาณ 6,000-7,000 บาทหรือเท่ากับปีละประมาณ 90,000 บาท จึงเป็นที่มาของการขีดเส้นผู้มีรายได้น้อยที่ไม่เกิน 100,000 บาท/ปี มีการแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท ซึ่งการแบ่งกลุ่มนี้เนื่องจากเส้นความยากจนที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกำหนดว่าเส้นความยากจนอยู่ที่รายได้ประมาณ 2,000 บาทต่อเดือนหรือไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี ดังนั้นผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 0-30,000 บาทจะถูกถือว่าเป็นผู้ยากจน ขณะที่ผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไปจนถึง 100,000 บาท จะถือว่าเป็นผู้มีรายได้น้อย แต่ยังคงอยู่เหนือเส้นความยากจน การแบ่งกลุ่มนี้เป็นฐานในการพิจารณาของกระทรวงการคลังในการลงทะเบียน (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2561)

ในประเทศไทย มีผู้ผ่านเกณฑ์ที่ยืนยันตัวตนกับโครงการสวัสดิการรัฐสำเร็จจำนวนทั้งสิ้น 13,809,073 ราย โดยในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่ประชาชนมีรายได้น้อย เนื่องจากอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่คือการทำเกษตรกรรม ทำนา และเป็นลูกจ้าง ตำบลพุดาติดกับคลองชลประทานทำให้พื้นที่นี้มีปัญหาน้ำท่วมเกือบทุกปี ซึ่งส่งผลกระทบทั้งในนาข้าวและพื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรจึงไม่สามารถได้ผลผลิตที่คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนไป ประชาชนส่วนใหญ่จึงหันมารับจ้างทั่วไป ทำให้จำนวนผู้ที่เข้าร่วม

โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่นี้มีถึง 553 คน (สำนักพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านหมี่, 2566) ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย โดยรายได้บุคคลเฉลี่ยในพื้นที่อยู่ที่ 108,639.40 บาทต่อปี ผู้ที่ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่นี้เกือบทุกหลังคาเรือน เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ยังคงอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว

ดังนั้นการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จึงมีความจำเป็นอย่างมาก เพื่อทราบถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร โดยใช้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตฉบับย่อบุคคลภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์สังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อวัดระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มนี้ว่าอยู่ในระดับใด และ ปัจจัยใดที่ทำให้เกิดความแตกต่างกันระหว่างคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้มีรายได้น้อยกลุ่มนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยให้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต หมายถึง ความเป็นอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความผูกพันที่ดีต่อครอบครัว สังคม และบุคคลรอบข้าง สิ่งเหล่านี้ปัจจุบันในหลายประเทศรวมถึง

ประเทศไทย มีการให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนเพราะถ้าประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดี จะส่งผลดีโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตที่หลากหลายดังต่อไปนี้

UNESCO (1993, p. 40 อ้างถึงใน อนรรฆ อิศเฮาะ, 2562) ได้นิยามคุณภาพชีวิตหมายถึงระดับความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม และระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่ง ของมนุษย์ ดังนั้น คุณภาพชีวิตจึงเป็นระดับของการมีชีวิตที่ดีที่มีความสุขความพึงพอใจในชีวิต และ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม

WHO (1998, p. 17 อ้างถึงใน อนรรฆ อิศเฮาะ, 2562) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิต หมายถึงการรับรู้หรือความเข้าใจของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสถานภาพชีวิตของตนเอง ตามบริบท ของวัฒนธรรมและค่านิยมที่ใช้ชีวิตอยู่และสัมพันธ์กับ เป้าประสงค์ ความคาดหวัง มาตรฐาน และ ความกังวลสนใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ คุณภาพชีวิตเป็นมิติที่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ที่ สลับซับซ้อน ได้แก่ สุขภาพทางกาย สภาวะทางจิต ระดับความเป็นตัวของตัวเอง ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางสังคม ความเชื่อส่วนบุคคล และสัมพันธภาพที่มีต่อ สิ่งแวดล้อม

Padilla and Grant (Padilla and Grant, 1985, pp. 45-60 อ้างถึงใน อนรรฆ อิศเฮาะ, 2562) ได้ กล่าวถึง คุณภาพชีวิตว่าเป็นการรับรู้ความพึงพอใจใน ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงได้ตามภาวะสุขภาพ โดย วัดจากความสามารถในการทำงานที่ ต่าง ๆ ของร่างกาย ทศนคติของตนเองต่อสุขภาพความพอใจใน ชีวิต และ ความรู้สึกที่ตนเองได้รับการช่วยเหลือจากสังคม ซึ่งคำว่า คุณภาพชีวิตนั้นเป็นชื่อ ใหม่ ของความดั้งเดิม (Old Notion) ซึ่งเรียกกว้าง ๆ ว่าการเป็นอยู่ที่ดี (Well-Being) คือการเป็นอยู่ที่ดีของตนเองและสิ่งแวดล้อมตามสภาพทั่วไป ในด้านส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตจะแสดงออกในรูปของ ความต้องการ (Want) เมื่อได้รับการ

ตอบสนองแล้วทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสุข หรือความพึงพอใจ แต่ในทางสังคม และสภาพแวดล้อมการมีชีวิตรอบข้างมีคุณภาพต้องไม่เป็นภาระหรือก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม

กรมการพัฒนาชุมชน (2537, อ้างถึงใน ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์, 2559) คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานที่ได้ กำหนดไว้ในสังคมหนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่ง คือ การที่จะกล่าวว่า ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ก็ต่อเมื่อ ประชาชนในครอบครัวหรือชุมชนนั้นมีชีวิต ความเป็นอยู่บรรลุตามความจำเป็นพื้นฐานครบถ้วน ทุกประการ ซึ่งเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานที่กำหนดไว้แล้วนั้น สามารถแปรเปลี่ยนไปได้ตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะนั้น

พณณิน กิตติพราภรณ์ (2531, หน้า 43 อ้างถึงใน ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์, 2559) ได้ให้คำจำกัดความของคุณภาพชีวิต คือ ชีวิต ที่มีความสุข ซึ่งความสุขนั้นเกิดจากความสุข 2 ทาง ได้แก่ ความสุขสุขทางกาย หมายถึง มีความเป็นอยู่ที่ดี อาทิเช่น มีที่อยู่อาศัย มีสุขภาพ และ Health Care ที่ดี มีสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น น้ำ อากาศที่บริสุทธิ์ และยังรวมถึงการพักผ่อนและ สันทนาการที่ดีตามสมควรอีกด้วย และความสุขทางใจ ที่ได้จากการรู้จักพอดี ความพอใจในสถานภาพ ที่เป็นอยู่การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น มีความรัก ความอบอุ่นผูกพันในครอบครัวและ เพื่อนมนุษย์มีความอดทนเสียสละทำประโยชน์แก่สังคม

Power, Bullinger and WHOQOL Group (2002, p. 18 อ้างถึงใน ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์, 2559) กล่าวถึง เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต ด้วยการทบทวนแนวคิด ของคุณภาพชีวิต และศึกษาเชิงคุณภาพ

เพื่อกำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต WHOQOL- BREF-THAI จะประกอบด้วย องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสุขภาพกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกาย ของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์ แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึง ความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทาง ร่างกายได้ การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องการพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือ การรักษาทางการแพทย์ อื่นๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึง ความรู้สึก ภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถ ในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึง ความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่นๆ ที่มีผล ในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคมการรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อ การดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าตนมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่ง ประโยชน์ ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับ ข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ชีวิตที่มีคุณภาพย่อมเป็นชีวิตที่ประสบความสมหวัง รู้จักยับยั้งความต้องการทางร่างกาย และ ความต้องการทางอารมณ์ของตนเองให้อยู่ในขอบเขตที่พอดี สามารถใช้ความรู้ สติปัญญาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเบียดเบียน หรือให้โทษแก่บุคคลอื่นในขณะเดียวกันบุคคล จะต้องมีการศึกษาสูงมีความขยันอดทนประกอบอาชีพที่สุจริต เป็นพลเมืองดี มีศาสนาเป็นที่ยึด เห็นแนวทางใจมีระเบียบวินัยมีกฎเกณฑ์ทางสังคมแสวงหาความรู้เพิ่มเติม รู้จักใช้ความคิดและ สติปัญญาแก้ไขปัญหาสุขภาพและการดำรงชีวิตของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นคุณลักษณะของการมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีของบุคคลในอีกระดับหนึ่ง ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. พัฒนากาย เพื่อมุ่งให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และ ความพิการใด

2. พัฒนาทางอารมณ์ เพื่อมุ่งให้อารมณ์มีความสุขสนุกสนานร่าเริง ไม่มีความเครียดหรือวิตก กังวลต่อการเรียน หรือต่อการปฏิบัติงาน ในหน้าที่รับผิดชอบ มีแต่ความเจริญหู เจริญตา เจริญใจ มองโลกในแง่ดีตลอดไป

3. พัฒนาทางสังคม เพื่อมุ่งให้เป็นคนที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่อง เคารพนับถือการยอมรับ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4. พัฒนาทางความคิด เพื่อมุ่งให้เป็นคนที่มีความต้องการที่จะรู้และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดค้นหาวิธีการป้องกันแก้ไข ปัญหาทั้งหลาย ให้ตัวเองดำรงชีพ อยู่อย่างสุขสบาย

5. พัฒนาทางจิตใจ เพื่อมุ่งให้เป็นคนที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อชุมชน เป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยว ทางใจ มีความมั่นใจว่าชีวิตนี้มีคุณค่า มีความสุขหรือมีชีวิตที่ดีกว่าในอนาคต ได้รับความหลุดพ้นจาก ทุกข์ทั้งหลาย

6. พัฒนาทางปัญญา เพื่อมุ่งให้เป็นคนมีความเฉลียวฉลาด สามารถคิดพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งปัญญาจะแตกฉานในบุคคลได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการศึกษาเล่าเรียนมีความสนใจเอาใจใส่ต่อวิชาความรู้ที่ครูอาจารย์ อบรมสั่งสอนเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและนำไปพัฒนา ชีวิตที่มีคุณค่า ต่อไปภายภาคหน้า

7. พัฒนาทางวินัย เพื่อมุ่งให้เป็นคนมีระเบียบวินัยในตนเอง สามารถเคารพและปฏิบัติตาม ภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้อยู่ในกรอบของข้อบังคับของ กฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้น ไม่ประพฤติตนออก นอกหล่นนอกทางการมีวินัยที่ดีนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงมีทรงศนะว่า “คนที่ มีระเบียบวินัย นั้นเป็นผู้ที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่มีหวังดีต่อตัวเอง เป็นผู้ที่มีความสำเร็จในอนาคต” (Prosoft family, 2562 อ้างถึงใน ศศิประภา มวลชู, 2565)

โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำอยู่กับประเทศไทยมาเป็นระยะเวลานาน จะเห็นจากตัวชี้วัด ความยากจนและความเหลื่อมล้ำต่าง ๆ เช่น สัดส่วน รายได้ ประชากร จำนวนคนจนสัดส่วนคนจน ความไม่เสมอภาคในช่วงที่ผ่านมา ภาครัฐใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อแก้ไข ปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ โดยจัดสรรสวัสดิการสังคม การกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาความยากจนและสนับสนุนสวัสดิการสังคมต่าง ๆ

รัฐบาลจึงได้เริ่มดำเนินโครงการลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ (โครงการฯ) มาตั้งแต่ปี 2559 ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการปฏิรูปการดำเนินนโยบายการจัดสรรสวัสดิการของประเทศไทย เนื่องจากสามารถระบุตัวตนของผู้มีรายได้น้อยได้อย่างแท้จริง ผ่านการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดสรรสวัสดิการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยที่สมควรจะได้รับประโยชน์จากรัฐอย่างแท้จริง

หลักเกณฑ์ของโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในระยะแรกนั้น รัฐบาลได้ใส่เงินเข้าไปในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยผู้มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาทต่อปี จะได้รับเงิน 300 บาทต่อเดือน ขณะที่ผู้มีรายได้น้อย 30,001-100,000 บาทต่อปี จะได้รับเงิน 200 บาทต่อเดือน เพื่อนำไปซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นจากร้าน "ธงฟ้าประชารัฐ" หรือร้านค้าที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ทั้งสองกลุ่มจะได้รับส่วนลดค่าซื้อแก๊สหุงต้มคนละ 45 บาททุก 3 เดือน และยังได้รับส่วนลดค่าเดินทางในขนส่งมวลชนสาธารณะ ได้แก่ ค่ารถเมล์, รถไฟฟ้า, ค่ารถ บขส., ค่าไฟฟ้า เดือนละ 500 บาท ต่อมาได้มีการประชุมคณะรัฐมนตรีและมีมติอนุมัติมาตรการช่วยเหลือระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนางานและทักษะอาชีพ รัฐบาลได้พัฒนาระบบที่เรียกว่า "ผู้ดูแลผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ" ซึ่งมีคณะทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐประจำอำเภอ หรือ "ทีมหมอประชารัฐสุขใจ" ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ที่ประสงค์จะฝึกฝนทักษะอาชีพ และจัดสรรตำแหน่งงานให้ตรงกับความต้องการของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ พร้อมทั้งเพิ่มเงินในบัตรจาก 300 บาท เป็น 500 บาท สำหรับผู้มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาทต่อปี และจาก 200 บาท เป็น 300 บาท สำหรับผู้มีรายได้น้อย 30,001-100,000 บาทต่อปี หากไม่ทำตามสัญญาจะยุติการเพิ่มเงินผ่านบัตร และหักเงินส่วนที่เพิ่มไปแล้วจากยอดที่ได้รับปกติ (อรรถสิทธิ์ พานแก้ว & ยุทธพร อิศรัชย์, ม.ป.ป.).

ความเป็นธรรมเสมอภาคจากการที่หน่วยงานรัฐที่ตรวจสอบให้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเกิดขึ้นท่ามกลางแนวคิดแก้ปัญหาความยากจนเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของประเทศไทยโดยให้ดำเนินการการครอบคลุมผู้มีรายได้น้อยเป็นธรรม เสมอภาคทั้งประชาชนที่อยู่ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรซึ่งได้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2560

โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐถือว่าเป็นจุดเด่นของการช่วยเหลือประชาชน โดยโครงการนี้ให้กับประชาชนที่อยู่ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร รัฐบาลจะโอนเงินเข้าสู่บัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้มีสิทธิทุกเดือน เพื่อนำไปชำระค่าสินค้าและบริการผ่านเครื่องรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานหรือร้านค้าที่ร่วมโครงการ รัฐบาลได้ยกระดับโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้มีความมั่นคงมากยิ่งขึ้นโดยการออกกฎหมายมารองรับ คือ พระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. 2562 ซึ่งถือเป็นการยกระดับสวัสดิการสังคมบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้มีกฎหมายรองรับ (มติกา อารยะภักดี, ม.ป.ป.).

ตารางที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดคุณภาพชีวิต	แนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง										
	เจษฎา บุญทา.(2545)	สุวัฒน์ มหัตถินดิษฐ์กุล	วรรณภา กุมภาพันธ์.(2543)	วราณี ออบล.(2553)	ชมพร จำแสง และ คณะ	ธิดา ศรีตัน.(2526)	นิพนธ์ คัมภีเสวี.(2526)	จักรี สว่างโพธิ์.(2525)	พรรณพิไลย รูปเล็ก	พีธีร์ หล้าแหล่ง.(2556)	สรุป
1. ด้านร่างกาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	9
2. ด้านจิตใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3. ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล	✓		✓	✓							3
4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	9
5. ด้านสิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓		7
6. ด้านความเชื่อส่วนบุคคล	✓		✓	✓							3
7. ด้านการดำรงชีพ						✓					1
8. ด้านอารมณ์							✓				1
9. ด้านความคิดเห็น							✓				1

ที่มา: ประมวลผลโดยผู้วิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่วิจัย คือ ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 233 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์การวิจัย และตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยหาค่า IOC (ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์) เพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไปทุกข้อคำถามทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (IOC) เท่ากับ 1.294 หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.729

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา การศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น หนังสือทั่วไป เอกสารของทางราชการเอกสารอื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดตอบแบบสอบถามจนครบตามจำนวน 233 ชุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปใน

การประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ฉบับย่อชุดภาษาไทย (WHOQOL- BREF-THAI) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านร่างกาย
- 2) ด้านจิตใจ
- 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
- 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบการนำเสนอแบบตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แปลผล ตามแนวทางของ Best(1981) การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อสรุปผลการศึกษา

วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบการนำเสนอแบบตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน

การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีอิสระ (Independent T-Test) สำหรับกลุ่มตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-Test (One-way ANOVA) เมื่อพบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้วิธีการของฟิชเชอร์ (LSD)

ผลการวิจัย

คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 48-59 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพทำเกษตรกรรม สถานภาพอยู่ด้วยกัน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 6,001-8,000 บาท

1. ผลการวิเคราะห์ระดับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวม

ภาพรวม	ระดับคุณภาพชีวิต			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	ลำดับ
ด้านร่างกาย	3.43	.31	ปานกลาง	1
ด้านจิตใจ	3.18	.40	ปานกลาง	2
ด้านสัมพันธทางสังคม	3.01	.35	ปานกลาง	3
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.96	.27	ปานกลาง	4
ภาพรวม	3.14	.17	ปานกลาง	

ที่มา: ประมวลผลโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 พบว่าคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.14, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. = 0.31) รองลงมา คือ ด้านจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.18, S.D. = 0.40) ด้านความสัมพันธ์

ทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.01, S.D. = 0.35) และ ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่
ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.96, S.D. = 0.27) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่ง
รัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
ในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามเพศ

รายการ	ชาย		หญิง		t	P	ทดสอบ ผล
	(n = 81)		(n = 152)				
	($\bar{X}$)	(S.D.)	($\bar{X}$)	(S.D.)			
ด้านร่างกาย	3.41	0.34	3.43	0.29	-	.592	ไม่
					.536		แตกต่าง
ด้านจิตใจ.	3.17	0.38	3.19	0.40	-	.660	ไม่
					.441		แตกต่าง
ด้าน	3.02	0.38	3.00	0.34	.402	.688	ไม่
ความสัมพันธ์							แตกต่าง
ทางสังคม							
ด้าน	2.96	0.23	2.97	0.28	-	.822	ไม่
สิ่งแวดล้อม					.225		แตกต่าง
ภาพรวม	3.14	0.16	3.15	0.18	-	.708	ไม่
					.375		แตกต่าง

p > .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตาม อายุ

รายการ	แหล่ง	SS	df	MS	F	P	ทดสอบผล
ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	1.567	4	.392	4.400	.002*	แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	20.307	228	.089			
	รวม	21.874	232				
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	.620	4	.155	.990	.414	ไม่แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	35.697	228	.157			
	รวม	36.317	232				
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	.058	4	.015	.114	.977	ไม่แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	28.990	228	.127			
	รวม	29.048	232				
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.163	4	.041	.573	.683	ไม่แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	16.261	228	.071			
	รวม	16.424	232				

ภาพรวม	ระหว่าง	.298	4	.074	2.613	.036*	แตกต่างกัน
	กลุ่ม						
	ภายใน	6.497	228	.028			
	กลุ่ม						
	รวม	6.795	232				

* $P \leq .05$

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และ รายได้ต่อเดือน ในภาพรวมพบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุ สถานภาพ มีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มอายุ ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้น ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ ด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ด้านร่างกาย จำแนกตามกลุ่มอายุ การทดสอบรายคู่ (LSD) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ 1) อายุ 38-47 ปี กับ อายุ 48-59 ปี 2) อายุ 48-59 ปี กับ อายุ 60 ปีขึ้นไป

3.3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้นด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ด้านร่างกาย จำแนกตามกลุ่มอาชีพ การทดสอบรายคู่ (LSD) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ 1) รับจ้างทั่วไป กับ ค้าขาย 2) ทำเกษตรกรรมกับ ค้าขาย

3.5 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มสถานภาพ ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้น ด้านร่างกาย ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ด้านจิตใจ จำแนกตามกลุ่มสถานภาพ การทดสอบรายคู่ (L.S.D) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ 1) โสด กับ อยู่ด้วยกัน 2) อยู่ด้วยกันกับแยกกันอยู่

3.6 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้ศึกษาได้พบประเด็นสำคัญที่ควรจะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนทิญา กงลา (2021) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชนบท เขตเทศบาลอำเภอสรีราชา จังหวัดอุดรธานี พบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านร่างกาย จากการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่รู้สึกกว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงเมื่อเทียบกับวัยเดียวกัน สามารถช่วยเหลือตัวเองได้และทำกิจกรรมนอกบ้านได้ตามความจำเป็น รวมทั้งพอใจกับสุขภาพในขณะนี้ แต่ยังคงมีความจำเป็นที่บางครั้งต้องไปรับการรักษาพยาบาลเมื่อมีการเจ็บป่วยทางกาย เช่น การปวดเมื่อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ ทศรัฐ (2567) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านร่างกายโดยภาพรวมคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง พอใจกับการนอนหลับ และสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดี รวมทั้งพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมาอยู่ในระดับดี ในขณะที่การมีกำลังเพียงพอก็จะทำให้สิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวัน เช่น การทำงานหรือดำเนินชีวิตประจำวันได้ตามปกติ แต่การเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ต้องไปพบแพทย์และรับการรักษา ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการทำกิจกรรมประจำวันบ้างเล็กน้อย

1.2 ด้านจิตใจ จากการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีคุณภาพชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่สามารถจ่อจอกับงานหรือกิจกรรมที่ทำได้เป็นเวลานาน จัดการอารมณ์ของตนเองได้เพื่อทำให้จิตใจสงบขึ้น สามารถรับมือกับความเครียดได้รู้สึกมีความสุขและมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต แต่ยังคงมีความรู้สึกเหงาโดดเดี่ยวและขาดคนให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศันสนีย์ โอถาวรวงษ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวกุญแจ อำเภอ บ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านรู้สึกมีความสุข และมีความรู้สึกเชิงบวก รองลงมาคือ ท่านมีความจำดี/มีสมาธิใน การทำงาน/กิจกรรม ท่านรู้สึกพอใจกับความสามารถในการ

ทำงาน/กิจกรรมของท่าน ท่านมีความ มั่นใจในตนเอง ท่านมีโอกาสได้พักผ่อน คลายเครียด ท่านมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวที่เป็นความเชื่อ เช่น ศาสนา ซึ่งทำให้ท่านมี จิตใจที่เข้มแข็งขึ้น ท่านมีความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยวขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านรู้สึกกังวลใจเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาของตนเองที่เปลี่ยนแปลงไป

1.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จากการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของ ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัด ลพบุรี มีคุณภาพชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนผู้ถือบัตร สวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ ส่วนใหญ่มองว่าตนเองมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถให้ ความช่วยเหลือให้กำลังใจแก่สมาชิกในครอบครัวและผู้อื่น และยังหาโอกาสที่จะทำ กิจกรรมร่วมกันกับผู้อื่น เช่น เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือ กิจกรรมทางศาสนาแต่ก็ยังมีความจำเป็นต้องพึ่งพา หรือ ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จากสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬารัตน์ คนเพียร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน ตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โดยภาพรวมระดับ คุณภาพ ชีวิตปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้า กับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา พอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ พอใจที่จะสามารถ ไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นในปัจจุบัน และรู้สึกว่ามีคามมั่นคง ปลอดภัยในแต่ละวัน

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐใน พื้นที่ส่วนใหญ่มีครัวเรือนที่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย บ้านมีสภาพคงทนถาวร แต่ อาจอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีมลพิษ

จากการเผาไหม้ในฤดูหลังการเก็บเกี่ยวทางเกษตรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิศราวุฒิ บุญไตรย์ (2558) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกิ่งเมืองกิ่งชนบท พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกิ่งเมืองกิ่งชนบทอยู่ในระดับปานกลาง โดยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมพบว่า ประชาชนได้รับผลกระทบจากมลภาวะทางอากาศและมลภาวะทางน้ำ

2. การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดาอำเภอ บ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และ รายได้ต่อเดือน ในภาพรวมพบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุ สถานภาพ มีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากคุณภาพชีวิตระหว่างผู้ชายและผู้หญิง แสดงให้เห็นว่าเพศไม่ได้เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในบริบทของการถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เกษร (2560) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันโดยรวมมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้สูงอายุไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายก็จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้รับการดูแลจากคนในครอบครัวอย่างเท่าเทียมกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มอายุ โดยภาพรวมพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบความแตกต่างกันในด้านร่างกาย เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุมาก คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกายอาจต่ำกว่ากลุ่มอายุน้อยกว่า แต่มีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมสูง เนื่องจากมีความพึงพอใจในชีวิตหลังวัยเกษียณที่ได้มีเวลาอยู่กับสังคมในวัยเดียวกันที่คอยให้คำปรึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์สินี เหล่าปรีชากุล (2566 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการความมั่นคงด้านอาหารและรายได้ ในตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการความมั่นคงด้านอาหารและรายได้ให้กับผู้สูงอายุ ในตำบลโคกกลางอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีสภาพความเป็นอยู่ การดูแลสุขภาพ และประสบการณ์ชีวิตที่ค่อนข้างคล้ายกัน จึงมีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากระดับการศึกษาอาจไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพราะไม่ว่าจะมีการศึกษาอยู่ในระดับใด ถ้าประชาชนยังว่างงานหรือไม่มีที่ทำงาน ก็อาจกลายเป็นกลุ่มเปราะบางได้ง่าย ซึ่งไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ คนเพียร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างก็มี

คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชน ความคาดหวังของประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่สูงมีมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาน้อย ทำให้ไม่ค่อยพอใจกับคุณภาพชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของตนเอง ทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มอาชีพ โดยภาพรวมไม่พบแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบความแตกต่างกันในด้านร่างกาย เนื่องจาก สุขภาพร่างกายมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่กลุ่มนี้ เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่เป็นการทำเกษตรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง และรับจ้างทั่วไป ถ้าประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่ไม่พร้อม อาจส่งผลต่ออาชีพ ซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกรณ์ วามวณิชย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา ตำบลวารินชำราบและตำบลแสนสุข อำเภอรินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีพบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนตำบลวารินชำราบและตำบลแสนสุข อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามอาชีพในภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มสถานภาพ โดยภาพรวมพบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบความแตกต่างกันในด้านจิตใจ เนื่องจากผู้ที่มีสถานภาพอยู่ด้วยกันจะมีคุณภาพชีวิตที่สูงกว่ากลุ่มโสดหรือหย่าร้าง เนื่องจากการมีคู่ชีวิตจะส่งผลต่อสภาพจิตใจ และส่งผลต่อการใช้ชีวิตโดยมีการสนับสนุนให้กำลังใจจากคู่ชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ฅัญญุกันย์ อ่องเอื้อ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรีพบว่า ผู้สูงอายุที่มีการสมรสต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก สถานภาพแต่ละคนต่างกัน อาจจะมีช่วงเวลาในชีวิตไม่เหมือนกัน ประสบการณ์ ต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตไม่เหมือนกัน ทำให้ระดับความคิดเห็นต่อการศึกษาระดับ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามกลุ่มรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก ประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ ที่มีรายได้อาจมีคุณภาพชีวิตโดยรวม ดีกว่าผู้ที่มีไม่มียาได้ เนื่องจากผู้ที่มีรายได้สามารถการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็น เช่น การรักษาพยาบาลและอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ มากกว่าผู้ที่ขาด รายได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มนี้ เมื่อเกิดความ จำเป็นที่ต้องเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นอรินี ตะหวา และ หทัยรัตน์ ตัลยารักษ์ (2023) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับ คุณภาพชีวิตของกลุ่มวัยทำงานในชุมชนเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวก กับคุณภาพชีวิตของกลุ่ม วัยทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ หมายถึงถ้ากลุ่มวัยทำงาน มีรายได้ที่มากขึ้น หรือมี ความสามารถในการหารายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับของคุณภาพชีวิตเพิ่ม สูงขึ้นด้วยเพราะรายได้คือปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) การส่งเสริมสุขภาพของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่มุ่งเน้นการรักษาความแข็งแรงของร่างกาย และการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน เช่น การตรวจสุขภาพประจำปีหรือการฝึกออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา มีสุขภาพที่ดีและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในชีวิตประจำวัน

2) การพัฒนาจิตใจและการรับมือกับความเครียด ควรมีการจัดอบรมหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะในการจัดการอารมณ์และรับมือกับความเครียด สำหรับผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจและเพิ่มความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ที่เครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคม ควรสนับสนุนให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีโอกาสนในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนและครอบครัว เช่น การจัดกิจกรรมสังคมร่วมกัน การจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนสำหรับการดูแลผู้สูงอายุและช่วยเหลือกันในชุมชน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในด้านสังคม

4) การพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน ควรพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ โดยการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้มีความมั่นคงและทนทาน รวมถึงการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรในชุมชนเพื่อให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถเข้าถึงสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้อย่างสะดวกและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่ตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยใช้กรอบแนวคิดอื่นๆ หรือปัจจัย

ด้านอื่นๆ เช่น บัณฑิตด้านสังคม บัณฑิตด้านเศรษฐกิจ บัณฑิตด้านการเมือง บัณฑิตด้านวัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

2) ควรศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่อื่นๆ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ เกษร. (2560). *คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาลัษราชภัฏมหาสารคาม.
- จุฬารัตน์ คนเพียร. (2558). *คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐกัญญ์ อ่องเอื้อ. (2564). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นอรีนี ตะหวา และ หทัยรัตน์ ตัลยารักษ์. (2023). บัณฑิตที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มวัยทำงานในชุมชนเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิชาการสาธารณสุข* 32(1), 31-42.
- ปรกรณ์ วามวาณิชย์. (2553). *คุณภาพชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา ตำบลวารินชำราบและตำบลแสนสุข อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์. (2559). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผาอำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พิชญ์สินี เหล่าปรีชากุล. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของ
ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการความมั่นคงด้านอาหารและรายได้ในตำบล
โคกกลาง อำเภอบลายนาค จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนทิญา กงลา. (2021). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชนบท เขต
เทศบาลอำเภอสรีราช จังหวัดอุตรธานี. วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม
18(3). 75-85.
- คันสนีย์ โอถาวรวงษ์. (2556). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวกุญแจ
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภพัฒน์ ทศรฐ. (2567). การศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชน : กรณีศึกษา
อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาญจนบุรี. กาญจนบุรี: สำนักงานสาธารณสุข
อำเภอลำทะเมนชัย.
- สำนักงานคณะกรรมการสภาการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563).
รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำใน
ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สำนักพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านหมี่. (2566). ข้อมูลจำนวนผู้มีสิทธิ ณ วันทำการวัน
แรกของเดือน รายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล. ผู้แต่ง.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2561). มาตรการสวัสดิการแห่งรัฐนวัตกรรม เพื่อ
แก้ปัญหาความยากจน. วารสารสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2(2461), 5-7.

- อนรรฆ อีสเฮาะ. (2562). *คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอกะเปอร์ จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิศราวุฒิ บุญไทรย์. (2558). *คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกิ่งเมืองกิ่งชนบท*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.